

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 października 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

po rozpoznaniu sprawy o sygn. akt X P 522/18 z powództwa **Z. O.** przeciwko **Izbie Administracji Skarbowej w Ł.** o odprawę pieniężną:

- zasądził od pozwanej I. Administracji Skarbowej w Ł. na rzecz powoda Z. O. kwotę 11.468,20 zł tytułem niewypłaconej części odprawy związanej z wygaśnięciem stosunku pracy wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2017 roku do dnia zapłaty;
- zasądził od pozwanej I. Administracji Skarbowej w Ł. na rzecz powoda Z. O. kwotę 2942,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 3 822,64 zł.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Z. O. był pracownikiem Urzędu Skarbowego Ł. w Ł.,

a następnie II Urzędu Skarbowego Ł. w Ł. ostatnio zatrudnionym na stanowisku starszego komisarza skarbowego, nieprzerwanie od 15 lutego 1993 roku do 31 sierpnia 2017 roku w wymiarze pełnego etatu, czyli łącznie przez ponad 24 lata i 5 miesięcy.

Stosunek pracy Z. O. wygasł z dniem 31 sierpnia 2017 roku na podstawie art. 170 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej w związku z nieotrzymaniem przez niego pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia albo pełnienia służby w jednostkach Krajowej Administracji Skarbowej.

W związku z wygaśnięciem stosunku pracy Izba Administracji Skarbowej w Ł. wypłaciła powodowi odprawę pieniężną w wysokości 3 miesięcznego wynagrodzenia. Strona pozwana wypłaciła odprawy pieniężne 120 osobom, które nie otrzymały od Dyrektora I. Administracji Skarbowej w Ł. propozycji zatrudnienia i 24 osobom, które nie przyjęły nowej propozycji zatrudnienia.

Wynagrodzenie powoda liczone jak ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wynosiło 3.822,64 zł.

Ustalając stan faktyczny Sąd Rejonowy oparł się przede wszystkim na treści zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów, w tym także w aktach osobowych powoda. Przebieg kariery zawodowej powoda był niesporny, nie kwestionowany przez stronę pozwaną. Zeznania powoda i świadka są wiarygodne i spójne, a nadto znajdują odzwierciedlenie w treści załączonych dokumentów.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za zasadne i zważył, że dyrektor pozwanej I. nie złożył powodowi Z. O. pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia i wobec tego na podstawie art. 170 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, stosunek pracy powoda wygasł z dniem 31 sierpnia 2017 roku.

Powołana przez stronę pozwaną ustawa z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników w ocenie Sądu Rejonowego nie ma zastosowania w niniejszej sprawie, albowiem jak słusznie wskazywał powód, ustawa z dnia 16 listopada 2016 roku. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej wprowadza w tym zakresie odpowiednie

uregulowania i odsyła do ustawy o służbie celnej, która stanowi pełną i szczególną regulację w kwestii odpraw pieniężnych. Art. 170 ust 4 stanowi bowiem „W przypadku, o którym mowa w ust. 1, pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy o służbie celnej”. Sąd Rejonowy wskazał, że określenie odpowiednio należy w istocie rozumieć tak, jak na to wskazuje strona pozwana tj. pracownikom przysługują świadczenia związane z likwidacją urzędu, funkcjonariuszom zaś uprawnienia związane ze zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy o służbie celnej. Przyjmując słuszne założenie co do racjonalności ustawodawcy, zdaniem sądu I instancji, nie sposób odnieść uprawnień pracowników związanych z likwidacją urzędu do innego aktu prawnego niż per analogiam do sytuacji likwidacji jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy o służbie celnej. Jak wskazał Sąd I instancji w chwili obecnej nie istnieją obowiązujące akty prawne przyznające pracownikom jakiegokolwiek uprawnienia związane z likwidacją urzędu. Przytoczony przepis zawiera zaś odwołanie jedynie do uchylonej również ustawy o Służbie Celnej, tak więc zdaniem Sądu Rejonowego w przypadkach wskazanych w przepisie art. 170 ust. 4 mają zastosowanie regulacje określone w poprzednio obowiązującej ustawie o Służbie Celnej odsyłając wprost do przepisów tej ustawy, natomiast art. 163 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej do którego odwołuje się w/w przepis art. 170 ust.4 stanowiący, że funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia, przy czym odprawa ulega zwiększeniu o 20% miesięcznego uposażenia za każdy pełny rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia, a do okresu służby, o którym mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie zakończone okresy służby lub zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Art. 163 ust. 4. Ustawy o Służbie Celnej stanowi, że funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3. W związku z powyższym, w ocenie Sądu Rejonowego powyższe przepisy mają zastosowanie również w stosunku do powoda jako pracownika, którego stosunek pracy wygasł z dniem 31 sierpnia 2017 roku, na skutek nie otrzymania pisemnej propozycji określającej nowe warunki zatrudnienia w terminie do dnia 31 maja 2017 roku.

Sąd Rejonowy podkreślał, iż zakładając, że intencją racjonalnego ustawodawcy nie było stworzenie pustej normy prawnej przyznającej pracownikom uprawnienia związane z likwidacją urzędu, należało w stosunku do pracowników, a zatem również do powoda Z. O., zastosować jedyne możliwe odesłanie, tj. odesłanie do uchylonej ustawy o Służbie Celnej.

Biorąc zatem pod uwagę staż pracy powoda, zdaniem sądu I instancji, przysługuje mu odprawa wraz ze stosownym dodatkiem, o której mowa w uchylonej już ustawie o Służbie Celnej, gdyż w zaistniałym stanie faktyczno-prawnym wystąpiły wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 170 ust. 4 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o KAS. Sąd Rejonowy uznał również, że powoływanie się przez stronę pozwaną na ustawę o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników odnośnie wysokości należnej powodowi odprawy jest chybione także dlatego, że pomija fakt, że odprawa na podstawie tej ustawy przysługuje pracownikom w przypadku zwolnień grupowych, o których mowa w art. 1 tej ustawy. Aby można było mówić o zwolnieniach grupowych i zastosowaniu do nich przepisów tej ustawy pracodawca musi wypełnić stosowne przesłanki wskazane w art. 2 tejże ustawy, tj. jest on zobowiązany do przeprowadzenia konsultacji z działającymi u niego związkami zawodowymi oraz do poinformowania o zwolnieniach grupowych powiatowego urzędu pracy, zaś pozwana Izba w żaden sposób nie wykazała, aby wypełniła wymagane przy zwolnieniach grupowych procedury. Samo powołanie się przez w toku postępowania na liczbę osób, których stosunki pracy wygasły, nie daje podstaw do przyjęcia, że u strony pozwanej miały miejsca zwolnienia grupowe. W ocenie Sądu Rejonowego, nie sposób przyjąć, że w rozważanej sprawie nastąpił proces zwolnień grupowych, to brak jest również podstaw do ustalania wysokości odprawy powoda na podstawie ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, która przewiduje odprawy właśnie w przypadku zwolnień grupowych, a w szczególnych przypadkach także w przypadku zwolnień indywidualnych (art. 10 tej ustawy), który jednak również nie ma zastosowania w niniejszej sprawie, gdyż bezspornie tego rodzaju wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku

służbowego z dniem 31 sierpnia 2017 roku nie dotyczyło tylko powoda, lecz także szeregu innych osób zatrudnionych lub pełniących służbę w pozwanej Izbie.

Sąd Rejonowy podkreślał, że przepis art. 163 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej jako przepis nieistniejący w dniu 31 sierpnia 2017 roku mimo wszystko mógł stanowić podstawy do naliczenia wysokości odprawy pieniężnej dla pracownika i funkcjonariusza, których stosunek pracy i stosunek służbowy wygasły z dniem 31 sierpnia 2017 roku, bowiem ustawodawca wprost przewidział w przepisach ustawy wprowadzającej Krajową Administrację Skarbową taką regulację.

Reasumując, Sąd Rejonowy orzekł, że powód Z. O. winien otrzymać uzupełnienie otrzymanej odprawy w kwocie 11.468,20 zł. Powód otrzymał już 3 miesięczną odprawę, jednakże mając na uwadze powyższe rozważania zasadnym jest w wypadku powoda przyjęcie, że należy mu się odprawa w wysokości 6 miesięcznego wynagrodzenia, a zatem zasadnym było zasądzenie na jego rzecz żądanej kwoty tytułem wyrównania z ustawowymi odsetkami od dnia 1 września 2017 roku czyli od dnia następnego po dniu wygaśnięcia stosunku pracy powoda w dniu 31 sierpnia 2017 roku.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty procesu poniesione przez powoda składały się wynagrodzenie i wydatki profesjonalnego pełnomocnika (2700 zł + 242,38 zł). Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika została ustalona w oparciu o § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. 2018, poz. 265).

Sąd I instancji nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty jednomiesięcznego wynagrodzenia powoda na podstawie art. 477² § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana, zaskarżając wyrok w całości, zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 231 w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie w wyniku uznania, iż należy dać wiarę twierdzeniom Powoda z uwagi na zgodność jego stanowiska z przepisami prawa oraz oprzeć się na wydanych wyrokach w innych sprawach, podczas gdy Powód nie wykazał zasadności swego stanowiska, a Sąd winien dokonać bardziej szczegółowej analizy przepisów prawa i przeprowadzić postępowanie dowodowe w odniesieniu do twierdzeń obu stron, by ustalić fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd całkowicie pominął wykładnię gramatyczną i językową przepisu, która doprowadziłby go do przekonania, że istnieją dwa reżimy wypłaty odpraw pieniężnych w zależności od faktu, czy mamy do czynienia z pracownikiem czy z funkcjonariuszem oraz z tym czy mamy do czynienia z likwidacją urzędu czy zniesieniem jednostki, co miało istotny wpływ na wynik sprawy;

b) art. 233 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie w wyniku uznania, iż ze zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie wynika jednoznacznie uprawnienie Powoda do żądania odprawy w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia na podstawie ustawy o Służbie Cywilnej, podczas gdy dowody zgromadzone w sprawie wskazywały wyraźnie na konieczność zastosowania wobec Powoda przepisów prawa pracy i zasadność przyznania odprawy w wysokości przewidzianej na podstawie tychże przepisów prawa, Sąd oparł się na wydanych wyrokach i określonej tam wykładni przepisu zamiast dokonać własnej subsumpcji przepisu i własnych ustaleń, co miało istotny wpływ na wynik sprawy;

c) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niekompletne wyjaśnienie przez Sąd, podstaw prawnych rozstrzygnięcia, poprzez brak należytego uzasadnienia dla wydanego wyroku ze szczególnym uwzględnieniem wykładni postanowienia zawartego w art. 170 ust. 4 ustawy wprowadzającej Krajową Administrację Skarbową, w tym nie odniesienie się do kwestii spornych związanych z interpretacją tego przepisu w sposób pozwalający na zrozumienie dokonanej przez Sąd wykładni przepisu i wniosków, które z niej zostały wyciągnięte, braku należytego uzasadnienia prawnego i faktycznego w odniesieniu do określonego stanu faktycznego sprawy;

d)art 98 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie w wyniku uznania, iż strona Pozwana jako strona przegrywająca winna ponieść koszty procesu, podczas gdy to strona powodowa powinna zostać uznana za stronę przegrywającą proces i tym samym winna ponieść jego koszty zgodnie z generalną zasadą odpowiedzialności za wynik procesu;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a)art. 170 ust. 4 ustawy wprowadzającej Krajowej Administracji Skarbowej poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na tym, że Sąd uznał, iż z literalnego brzmienia przepisu „pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3, tj. ustawy o Służbie Celnej” można dokonać wykładni polegającej na tym, iż pracownikom i funkcjonariuszom przysługują takie same uprawnienia zawarte w ustawie o Służbie Celnej, związanych z wypłatą świadczeń pieniężnych związanych z likwidacją urzędu albo zniesienia jednostki, podczas prawidłowa wykładnia literalne i gramatyczne tego przepisu winna doprowadzić Sąd do wniosku, iż przepis zawiera rozróżnienie na pracowników i funkcjonariuszy, a co za tym idzie będziemy mieli do czynienia z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki, a przez to należy prawidłowo określić przepisy związane z wypłatą roszczeń pieniężnych dla pracowników i funkcjonariuszy związanych z tą sytuacją prawną, ta wykładnia gramatyczna przepisu winna doprowadzić Sąd do wniosku, iż reforma administracji dokonana na podstawie przepisów wprowadzających Krajową Administrację Skarbową, spowodowała, iż moc prawną utraciła ustawa o Służbie Celnej, a co za tym idzie całkowicie zostały zniesione jednostki związane ze służbą celną, podczas gdy jednostki administracji podatkowej pozostały i pracownicy podlegają nadal pod obowiązującą ustawę o Służbie cywilnej, co w konsekwencji prowadzi do wniosku, iż w takim przypadku do wypłaty świadczeń pieniężnych będą miały zastosowanie przepisy szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników a nie przepisy ustawy o Służbie Celnej, co miało istotny wpływ na wynik sprawy;

b)art. 170 ust. 4 ustawy wprowadzającej Krajowej Administracji Skarbowej w zw. z art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie w wyniku uznania, iż przepis ten nie znajduje zastosowania wobec Powoda podczas, gdy prawidłowa ocena stanu faktycznego winna prowadzić do wniosku, iż Powodowi przysługuje odprawa, w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia z uwagi na okoliczność, iż z art. 170 ustawy wprowadzającej Krajowej Administracji Skarbowej wynika, że skierowany jest do pracowników i do funkcjonariuszy, a jeżeli propozycji nie otrzymał/nie przyjął pracownik, to przysługuje mu odprawa pieniężna taka, jaką przewidują przepisy (art.8 i art. 10 ustawy o zwolnieniach grupowych w zw. z art. 9 ustawy o służbie cywilnej) w związku z likwidacją urzędu, a więc odprawa w wysokości jedno- dwu- lub trzymiesięcznego wynagrodzenia, w zależności od stażu pracy pracownika, co miało istotny wpływ na wynik sprawy;

c)art. 163 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej w zw. z art. 170 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej poprzez jego niewłaściwą wykładnię i w konsekwencji błędne zastosowanie tych przepisów, polegające na przyjęciu przez Sąd, iż do pracowników, ale nie funkcjonariuszy mają zastosowania przepisy o Służbie Celnej, podczas gdy prawidłowa wykładnia i rozumienie tych przepisów winno doprowadzi Sąd do konstatacji, iż pracownik to osoba zatrudniona do tej pory w jednostkach organów podatkowych i podlega z tego tytułu pod ustawę Służba cywilna i rozwiązania Kodeksu pracy i rozwiązań około kodeksowych w zakresie nieuregulowanym w ustawie o Służbie cywilnej, a funkcjonariusz tj. osoba określona w ustawie o Służbie Celnej, która posiada odmienne uprawnienia od pracownika zatrudnionego w organach podatkowych, co miało istotny wpływ na wynik sprawy;

d) art. 8 i art. 10 ustawy o zwolnieniach grupowych w zw. z art. 9 ustawy o służbie cywilnej poprzez jego błędną wykładnię i w konsekwencji jego niezastosowanie i stwierdzenie przez Sąd, iż w niniejszej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące odpraw z tytułu likwidacji urzędu zawarte w ustawie o Służbie Celnej, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu w określonym stanie faktycznym winna doprowadzić Sąd do wniosku, iż nie ma możliwości zastosowania rozwiązań zawartych w ustawie o Służbie Celnej do pracowników, którzy nie są funkcjonariuszami

nadając im szersze uprawnienia, które nie znajdują uzasadnienia prawnego ani w przepisach ani w uzasadnieniu do wprowadzonej reformy administracji skarbowej, dokonują rozszerzającej interpretacji art. 170 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej w ten sposób, że z samego sformułowania zawartego w przepisie, że pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3, tj. ustawy o Służbie Celnej, nadawać uprawnienia wyższe niż przewidziane w przepisach prawa dla pracowników Służby Cywilnej, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

Pozwana wniosła o zmianę wyroku w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje, ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwana wniosła również o zawieszenie postępowania do czasu rozpoznania przez Sąd Najwyższy pytania prawnego przedstawionego na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w Kielcach.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, a nadto wniósł o oddalenie wniosku strony pozwanej o zawieszenie postępowania.

Pismem z dnia 5 lutego 2019 roku pozwana wskazała, iż w dniu 23 stycznia 2019 roku Sąd Najwyższy w sprawie III PZP 5/18 wydał uchwałę, w której orzekł: "Pracownikowi o statusie członka korpusu służby cywilnej, którego stosunek pracy wygasł na podstawie art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U.z 2016 r., poz. 1948), przysługuje odprawa pieniężna na podstawie art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1969)."

W odpowiedzi na powyższe powód podniósł, iż uchwała udzielona w sprawie III PZP 5/18 wiąże tylko w sprawie, w której została wydana, a Sąd Najwyższy będzie jeszcze rozstrzygał przedmiotową kwestię w związku z pytaniami prawnymi wniesionymi przez inne sądy (III PZP 1/19) czy też skargami kasacyjnymi (I PK 217/18). Nadto, w przypadku zmiany orzeczenia i oddalenia powództwa, powód wniósł o nieobciążanie strony powodowej kosztami procesu za obie instancje oraz nieuwzględnienie wniosku pozwanego o zwrot spełnionego świadczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie, przy czym Sąd Okręgowy nie podzielił argumentów skarżącej dotyczących naruszenia przez Sąd I Instancji przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niekompletne wyjaśnienie przez Sąd, podstaw prawnych rozstrzygnięcia, art. 233 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie w wyniku uznania, iż ze zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie wynika jednoznacznie uprawnienie powoda do żądania odprawy w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia na podstawie ustawy o Służbie Cywilnej, art. 231 w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie w wyniku uznania, iż należy dać wiarę twierdzeniom Powoda z uwagi na zgodność jego stanowiska z przepisami prawa.

Zgodnie z art. 231 kpc Sąd może uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów (domniemanie faktyczne). Domniemanie faktyczne może być wzruszone przez wykazanie nieprawidłowości rozumowania sędziego, a ta nieprawidłowość może polegać na tym, że fakt przyjęty przez sąd za podstawę wnioskowania o innym fakcie nie został ustalony, albo na tym, że fakty składające się na podstawę domniemania faktycznego nie uzasadniają, w świetle wiedzy i doświadczenia życiowego, wprowadzonego z niego wniosku.

Zgodnie z art. 232 kpc strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę.

W myśl art. 233 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Oznacza to, że wszystkie ustalone w toku postępowania fakty powinny być brane pod uwagę przy ocenie dowodów, a tok rozumowania sądu powinien znaleźć odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku. Przepis ten daje wyraz obowiązywaniu zasady swobodnej oceny dowodów. Swobodna ocena dowodów odnosi się do wyboru określonych środków dowodowych i do sposobu ich przeprowadzenia. Mają być one ocenione konkretnie i w związku z całym zebrany materiał dowodowy. Ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 roku, sygn. akt: II UKN 685/98, OSNAPUiS 2000 nr 17, poz. 655).

Sąd może oprzeć swe przekonanie jedynie na dowodach prawidłowo przeprowadzonych, a ocena dowodów musi być dokonana na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Sąd musi ocenić wszystkie przeprowadzone dowody oraz uwzględnić wszelkie towarzyszące im okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla oceny mocy i wiarygodności tych dowodów. Sąd zobowiązany jest przeprowadzić selekcję dowodów, wybierając te, na których się oparł i ewentualnie odrzucić inne, którym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Przez moc dowodową rozumie się przy tym siłę przekonania, jaką uzyskał sąd wskutek przeprowadzenia określonych dowodów o istnieniu lub nieistnieniu faktu, którego one dotyczyły. Ocena wiarygodności dowodu zależy od środka dowodowego. Sąd, oceniając wiarygodność decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę, czy też nie. Uważa się także, iż granice swobodnej oceny dowodów warunkuje czynnik ideologiczny, tj. poziom świadomości prawnej sędziego oraz obowiązujące w danym momencie poglądy na sądowe stosowanie prawa (por. T. Ereciński. Jacek Gudowski. Maria Jędrzejewska - "Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz", Część I, Wyd. LexisNexis).

W ocenie Sądu Okręgowego stan faktyczny w przedmiotowej sprawie był między stronami bezsporny. Sąd Rejonowy rozstrzygając sprawę miał na uwadze, że powód był pracownikiem, a nie funkcjonariuszem celnym. Jak wskazano u uzasadnieniu wobec braku złożenia powodowi propozycji zatrudnienia do dnia 30 maja 2017r., stosunek pracy powoda wygasł z dniem 31 sierpnia 2017r. Zatem Sąd Rejonowy ustalając stan faktyczny nie opierał się na domniemaniu faktycznym, nie dokonał ustaleń faktycznych w sposób odmienny, niż prezentowała to strona pozwana, zatem brak podstaw do przyjęcia, że Sąd I instancji naruszył w jakikolwiek sposób wymienione przepisy prawa procesowego.

Stosownie do treści przepisu art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku powinno przede wszystkim zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: przedstawienie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, przyczyn dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Musi tu być wskazany tok rozumowania sądu i to w taki sposób, żeby można było skontrolować słuszność tego rozumowania i jego zgodność z materiałem dowodowym. Powinno ono zawierać wyjaśnienie podstawy prawnej zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia z przytoczeniem przepisów prawa i wskazywać, dlaczego dany pogląd prawny sąd uznaje za trafny i z jakich powodów, a dlaczego odrzucił inne możliwości zakwalifikowania danego stanu faktycznego w odniesieniu do innego przepisu albo przepisów. Uzasadnienie wyroku ma dać wyczerpującą i logiczną odpowiedź na pytanie, dlaczego właśnie taki, a nie inny wyrok został wydany./tak SA w Łodzi z dnia 24 maja 2016 r, III AUa 906/15 LEX nr 2071305/. Zarzut naruszenia art. 328 k.p.c., może odnieść skutek wtedy, gdy z uwagi na wadliwość uzasadnienia zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej./tak SA w Katowicach w wyroku z dnia 30 czerwca 2016 r. V ACa 914/15, LEX nr 2081573/.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest podstaw do przyjęcia tego zarzutu jako zasadnego. W treści uzasadnienia zawarte są wszystkie wymagane elementy, określone w art. 328 kpc, zatem wyrok nadaje się do kontroli instancyjnej.

W ocenie Sądu Okręgowego spór koncentrował się jedynie wokół oceny prawnej i dotyczył głównie interpretacji art. 170 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U z 2016r., poz. 1948).

W ocenie Sądu doszło do naruszenia wyżej wymienionego przepisu prawa materialnego w związku z art. 163 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej(t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1559) oraz w zw. z art. 8 i 10 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1969) w zw. z art. 9 ustawy o służbie cywilnej (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1559).

Zgodnie z treścią art. 170 ust. 4 ustawy z dnia 16 listopada 2016r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej w przypadku, o którym mowa w ust. 1 (brak propozycji nowych warunków zatrudnienia lub służby), pracownikom oraz funkcjonariuszom przysługują świadczenia należne odpowiednio w związku z likwidacją urzędu albo zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3, tj. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.

Strony przedmiotowego postępowania dokonały odmiennej wykładni cytowanego przepisu. Art. 170 ust. 4 stanowi zdanie złożone współrzędnie rozłącznie, w którym poszczególne zdania składowe scalone są spójnikiem rozłącznym **albo**. Z punktu widzenia analizy językowej wydzielone z wykładanego przepisu zdania składowe mogłyby stanowić samodzielne regulacje, a mianowicie:

1. Pracownikom przysługuje świadczenie należne w związku z likwidacją urzędu.
2. Funkcjonariuszom przysługuje świadczenie należne w związku ze zniesieniem jednostki organizacyjnej w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3, tj. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej.

Oznacza to, że zwrot „w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 159 pkt 3, tj. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej” przynależy do drugiego zdania, a więc ma zastosowanie do funkcjonariuszy celnych.

W ocenie Sądu Okręgowego, gdyby zamiarem ustawodawcy było odniesienie tego zwrotu do całego zdania złożonego, to po słowach: „przysługują świadczenia" i po drugim zdaniu składowym kończącym się na słowie „organizacyjnej" znalazłyby się przecinki, które pozwoliłyby zinterpretować powyższy przepis tak jak uczynił to Sąd I Instancji.

Należy również zwrócić uwagę, że w art. 170 ust. 4 użyto wyrazu „świadczenie" w liczbie mnogiej. Można zatem wnioskować, że gdyby zamiarem ustawodawcy było przyznanie pracownikom i funkcjonariuszom jednego, opartego na tej samej podstawie i w taki sam sposób naliczonego świadczenia, to nielogicznym byłoby zastosowanie liczby mnogiej w odniesieniu do tego wyrazu skoro art. 163 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej znajdujący zastosowanie na mocy odesłania z art. 170 ust. 4 i art. 159 pkt 3 omawianej ustawy przewiduje jedno świadczenie - odprawa. Skoro zatem ustawodawca posłużył się liczbą mnogą to oznacza, iż ustanowił dla pracowników i funkcjonariuszy nie jedno świadczenie, ale dwa.

Nadto w treści przepisu zawarto dwie sytuacje przewidujące uprawnienie do świadczenia, tj. likwidacja urzędu i zniesienie jednostki.

Przepis art. 170 ust.4 ustawy wprowadzającej KAS dotyczy:

- a) osób będących pracownikami służby cywilnej, do których mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej,
- b) pracowników spoza służby cywilnej, do których mają zastosowanie przepisy ustawy o pracownikach urzędów państwowych, oraz
- c) funkcjonariuszy służby celno-skarbowej (do 1 marca 2017 r. funkcjonariusze służby celnej).

Regulacje prawne dotyczące funkcjonariuszy zawierała ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, obecnie zaś obowiązuje w tej kwestii ustawa o KAS. W obu tych aktach prawnych występuje pojęcie „zniesienie jednostki organizacyjnej”.

Zgodnie z art. 163 ust.4 ustawy o Służbie Celnej funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, przysługuje odprawa na zasadach i w wysokości określonych w ust. 1-3 (t.j. jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego uposażenia, zwiększana o 20% miesięcznego uposażenia za każdy rok pełnienia służby ponad 5 lat nieprzerwanej służby, nie więcej niż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia). Podobny zapis znajduje się w ustawie o KAS.

Z kolei pojęcie „likwidacja urzędu” występuje w ustawie o służbie cywilnej. W art.71 ust.1 i art.73 ustawy o cyt. służbie cywilnej jest mowa o dopuszczalności rozwiązania stosunku pracy z urzędnikiem służby cywilnej z uwagi na likwidację urzędu oraz o przysługiwaniu urzędnikowi świadczenia pieniężnego z tego tytułu.

W kwestiach dotyczących świadczeń należnych pracownikom służby cywilnej ustawa powyższa nie zawiera odrębnych regulacji. Zgodnie z wyrokiem SN z dnia 21.06.2017r. II PK 43/17 - „Milczenie ustawy o z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1111 ze zm.) w zakresie rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem służby cywilnej, niebędącym urzędnikiem służby cywilnej, przemawia, w myśl art. 9 ust. 1 tej ustawy, za koniecznością stosowania regulacji przewidzianych w Kodeksie pracy.”

Zaprezentowana powyżej wykładnia prowadzi do wniosku, iż powód był objęty wyłącznie przepisami ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 1474, zwanej ustawą o zwolnieniach grupowych). W art. 8 tej ustawy przewidziano odprawy pieniężne należne w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w ramach grupowego zwolnienia z przyczyn niedotyczących pracownika, w wysokości jedno-dwu-lub trzymiesięcznego wynagrodzenia, w zależności od stażu pracy pracownika. Zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy przepisy dotyczące odpraw stosuje się odpowiednio w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, jeżeli przyczyny te stanowią wyłączny powód uzasadniający wypowiedzenie stosunku pracy lub jego rozwiązanie na mocy porozumienia stron. W świetle treści art. 10 ustawy o zwolnieniach grupowych w przypadku zwolnień indywidualnych pracodawca nie jest zobowiązany do prowadzenia szczególnej procedury. Przy czym zachowanie procedury zwolnień grupowych ma znaczenie dla oceny formalnej prawidłowości rozwiązania umowy o pracę a nie prawa do odprawy.

Likwidacja urzędu mieści się w pojęciu "przyczyn niedotyczących pracowników". W rozpoznawanej sprawie wygaśnięcie stosunku pracy powoda nastąpiło niewątpliwie z przyczyn dotyczących pracodawcy, który nie zaproponował powodowi innych warunków zatrudnienia. Wobec powyższego pracownikowi przysługiwała odprawa, bowiem brak propozycji zatrudnienia skutkuje faktycznym zwolnieniem pracownika.

Powód otrzymał należną mu odprawę w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (j-t. Dz. U. z 2016 r. poz. 1474).

Powyższy tok rozumowania potwierdził Sąd Najwyższego w uchwale z dnia 23 stycznia 2019 r., odpowiadając na pytanie prawne: „Czy pracownikowi, którego stosunek pracy wygasł na podstawie art. 170 ust 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 roku Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. 2016 r. poz. 1948) przysługuje odprawa pieniężna na podstawie art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 1474), czy jednorazowa odprawa na podstawie art. 163 ustawy z dnia 23 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 1799 ze zm.)?” udzielił odpowiedzi:

Pracownikowi o statusie członka korpusu służby cywilnej, którego stosunek pracy wygasł na podstawie art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U.z 2016 r., poz. 1948), przysługuje odprawa pieniężna na podstawie art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1969).

W istocie Sąd powszechny, rozpoznający sprawę, nie jest związany uchwałami Sądu Najwyższego, nawet o mocy zasady prawnej, jeżeli nie zostały wydane w tej samej sprawie. Nie może być jednak wątpliwości, że zajęcie odmiennego stanowiska wymaga przedstawienia argumentacji, która mogłaby skłonić Sąd Najwyższy do rozważenia potrzeby przedstawienia określonego zagadnienia składowi pełnej izby. W przeciwnym razie mogłoby dojść do unicestwienia tej funkcji Sądu Najwyższego, którą jest czuwanie nad jednolitością orzecznictwa./wyrok Sądu Najwyższego z 17 maja 2017 r. /V CSK 466/16/.W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego zajęte w cytowanej uchwale, nie znajdując podstaw do przedstawienia odmiennej argumentacji.

A contrario – niezasadne jest roszczenie powoda, wyliczone na podstawie art. 163 ustawy z dnia 23 sierpnia 2009 roku o Służbie Celnej. Tylko funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby służyła odprawa określona w art. 163 uchylonej ustawy o Służbie Celnej.

Powodowi wypłacono dotychczas odprawę, na podstawie ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia i wyczerpuje to roszczenia powoda w zakresie żądania odprawy od pracodawcy.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 kpc w ten sposób, że oddalił powództwo, jednocześnie nie obciążając powoda kosztami procesu na podstawie art. 102 kpc.

Zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle.

Warto podkreślić, że przepis art. 102 kpc daje sądom swobodę przy rozstrzygnięciu o zwrocie kosztów procesu w tym kosztach sądowych, gdy stosowanie zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. (odpowiedzialności za wynik procesu) nie można by pogodzić z zasadą słuszności. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż zastosowanie art. 102 kpc powinno być oceniane w całości kształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego (zob. post. SN z 14.1.1974 r., II CZ 223/73, niepubl.).

Wobec tego przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należy przede wszystkim wziąć pod uwagę fakty związane z samym przebiegiem procesu, tj. podstawę oddalenia żądania, zgodność zamiarów stron w sprawach dotyczących stosunku prawnego, który może być ukształtowany tylko wyrokiem, szczególną zawilgość lub precedensowy charakter sprawy albo subiektywne przekonanie powoda co do zasadności zgłoszonego roszczenia - trudne do zweryfikowania a limine, a ponadto sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą albo niesumienne lub oczywiście niewłaściwe postępowanie strony wygrywającej, która w ten sposób wywołała proces i koszty połączone z jego prowadzeniem. / wyrok s.apel. 18-07-2013 w K. I ACa 447/13 LEX nr 1349918/. Ponadto za tym, że w sprawie zaistniał szczególny przypadek, o którym mowa w art. 102 KPC może przemawiać fakt pozostawiania przez powoda w silnym subiektywnym przekonaniu o zasadności dochodzonego żądania. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 czerwca 2014 r. I ACa 228/14 Legalis Nr 1062619).

Niemniej jednak odstąpienie od obciążenia strony kosztami postępowania uzależnione jest od dyskrecjonalnej oceny sądu. Podważenie tej oceny możliwe jest w zasadzie jedynie w wypadku, gdy nie zawiera uzasadnienia, albo gdy ocena ta jest rażąco niesprawiedliwa. (IACa 571/13 - wyrok SA Poznań z dnia 04-07-2013 Teza redakcyjna L.).

W ocenie Sądu Okręgowego sprawa miała złożony charakter, na co wskazuje brzmienie przepisów i ich różnorodna ocena w dotychczasowym orzecznictwie. Zważywszy na rozbieżności orzeczeń, jakie zapadały w Polsce w analogicznych sprawach przed wydaniem uchwały przez SN oraz konieczność udzielenia odpowiedzi na pytanie prawne przez SN, stwierdzić należy, iż powód mógł żywić usprawiedliwione przekonanie o słuszności dochodzonego roszczenia, a kwestia interpretacji art. 170 ust. 4 ustawy wprowadzającej KAS budziła poważne wątpliwości. Jej rozwiązanie na niekorzyść powoda nie powinno go dodatkowo obciążać.

Z tożsamyh względów Sąd Okręgowy nie obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego za II Instancję.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

Przewodniczący: Sędziowie: